

Háttéranyag

a DiákrEPorters versenyhez

I. Az Európai Unió kialakulásának története

A második világháború 1939 szeptemberében robbant ki, és 1945. szeptember 2-ig tartott. Ez volt az emberiség történetének legnagyobb és legtöbb halálos áldozattal járó fegyveres konfliktusa

A háború tapasztalatai és a gazdasági hanyatlás hatására Európa vezető politikusai ráébredtek arra, hogy a tartós béke biztosításának egyetlen lehetősége az egység, vagyis a gazdasági és politikai integrálódás, amelyhez elengedhetetlen volt a német és francia kapcsolatok kibékítése és megerősítése.

Az Európai Közösség tehát azzal a céllal jött létre, hogy véget vessen az európai országok között dúló véres háborúknak. Az 1946-os zürichi beszédében Winston Churchill, brit politikus az elsők között hangsúlyozta az Európai Egyesült Államok létrehozásának szükségességét.

Másik fontos oka az EU kialakulásának az volt, hogy a gazdasági együttműködés fejlesztésével helyreállítsa és javítsa az európai országok versenyképességét, valamint hogy ellensúlyt tudjon képezni a kommunista országokkal szemben.

Jean Monnet, az Európai Unió Atyja, akkoriban a francia tervhivatal elnöke, javasolta, hogy egyesítsék Nyugat-Európa szén és acéliparát. Ezt a tervét Konrad Adenauer (az NSZK - Német Szövetségi Köztársaság első kancellárja) is támogatta.

Robert Schuman az európai integráció szülőatyja Jean Monnet-val közösen dolgozta ki a híres Schuman-tervet, amelyet 1950. május 9-én tárt a nyilvánosság elé.

Ennek eredményeként jött létre 1951-ben az Európai Szén és Acélközösség (ESZAK), más néven, a Montánunió, melynek Belgium, Hollandia, Luxemburg, NSZK, Franciaország és Olaszország volt a tagja. (A szervezet 1952 és 2002 között működött). Ez a majdani Európai Unió elődje, a Hatok ezután alapozták meg a gazdasági együttműködés alapjait. 1957-ben írták alá a Római Szerződést, mely által létrejött az Európai Gazdasági Közösség (EGK), vagy más néven a Közös Piac. Szintén a Római Szerződés értelmében jött létre az EURATOM (Európai Atomenergia Közösség). Tíz évvel később ennek a 3 szervezetnek az egyesítésével jött létre az Európai Közösségek (a mostani Európai Unió jogelődjé).

A hatvanas évek időszaka gazdasági fellendülést hozott, amit az is elősegített, hogy az EU-országok közötti kereskedelemben megszűntek a vámok (1968). Ezenkívül megegyezés született az élelmiszer-termelés közös szabályozásáról is (1962, KAP – közös agrárpolitika).

Téged is vár az Európai Parlament!

A hetvenes évek beköszöntével a közösség bővülése is megkezdődött. 1973. január 1-jén Dánia, Írország és Nagy-Britannia csatlakozott az Európai Unióhoz.

1981-ben Görögország csatlakozásával tízre bővült az EU tagjainak száma; öt évvel később Spanyolország és Portugália is belépett az Unióba.

1986-ban az uniós országok aláírták az Egységes Európai Okmányt. Ezen szerződés biztosítja a továbbiakban az uniós országok közötti kereskedelmi forgalom szabad áramlását, azaz létrehozta az „egységes piacot”.

1993-ra megvalósul az egységes piac és a négy szabadság: az áruk, szolgáltatások, személyek és tőke szabad áramlása.

1995-ben három új taggal bővült az Unió: csatlakozott Ausztria, Finnország és Svédország. Ebben az évben lépett hatályba a schengeni szerződés, amelynek eredményeként fokozatosan megszűnt az útlevél-ellenőrzés az uniós országok közötti személyforgalomban.

A kilencvenes években két újabb szerződés született: 1993-ban az Európai Unióról szóló Maastrichti Szerződés, 1999-ben az Amszterdami Szerződés.

A Maastrichti Szerződés, vagy más néven: Szerződés az Európai Unióról nevét onnan kapta, hogy az Európai Közösség tagjai a hollandiai Maastrichtban írták alá. Megjelenik benne az Unió hárompilléres szerkezete, és tartalmazza az euró bevezetésének lépéseit is.

A hárompilléres szerkezet: Az Európai Unió három tartópillére az Európai Közösségek, a közös kül- és biztonságpolitika, és a bel- és igazságügyi együttműködés.

A 2000-es év elérkeztével a közös fizetőeszköz bevezetésére is sor került. Az euró érmék és az euró bankjegyek 2002. január 1-jén kerültek forgalomba.

2004-ben tíz újabb ország csatlakozott az EU-hoz, Magyarország 2004. május 1-jén vált az Unió tagjává.

2007-ben Bulgária és Románia, majd 2013. július 1-jén huszonnyolcadik tagként Horvátország is csatlakozott.

Ugyanebben az évben aláírják a Lisszaboni szerződést, amely 2009-ben lép hatályba. Célja az EU demokratikusabbá tétele, valamint annak biztosítása, hogy képes legyen hatékonyabban, egységes fellépés keretében kezelni a globális problémákat, például az éghajlatváltozást. A Szerződés

Téged is vár az Európai Parlament!

meghatározza, mely hatáskörök tartoznak az EU-hoz, az EU tagállamaihoz és melyek közösek. A Lisszaboni szerződés jelentős mértékben kibővítette az Európai Parlament hatáskörét is.

Az Európai Unió 28 tagállama közül 22 ország tagja a schengeni övezetnek, ezen kívül tagja továbbá Svájc, Norvégia és Izland. 6 ország továbbra sem része a schengeni térségnek, Bulgária, Ciprus, az Egyesült Királyság, Horvátország, Írország, Liechtenstein és Románia .

Téged is vár az Európai Parlament!

II. Melyek az EU tagállamai, és mikor csatlakoztak?

Az Európai Uniónak jelenleg 28 tagországa van.

A jelenlegi 28 tagállam:

Az alapító tagállamok (a Hatok):

1. Belgium
2. Franciaország
3. Hollandia
4. Luxemburg
5. Németország (NSZK)
6. Olaszország

1973. január 1-jén csatlakozott:

7. Dánia
8. Írország
9. Egyesült Királyság

1981. január 1-jén csatlakozott:

10. Görögország

1986. január 1-jén csatlakoztak:

11. Portugália
12. Spanyolország

1995. január 1-jén csatlakoztak:

13. Ausztria
14. Finnország
15. Svédország

2004. május 1-jén csatlakoztak:

16. Ciprus
17. Cseh Köztársaság

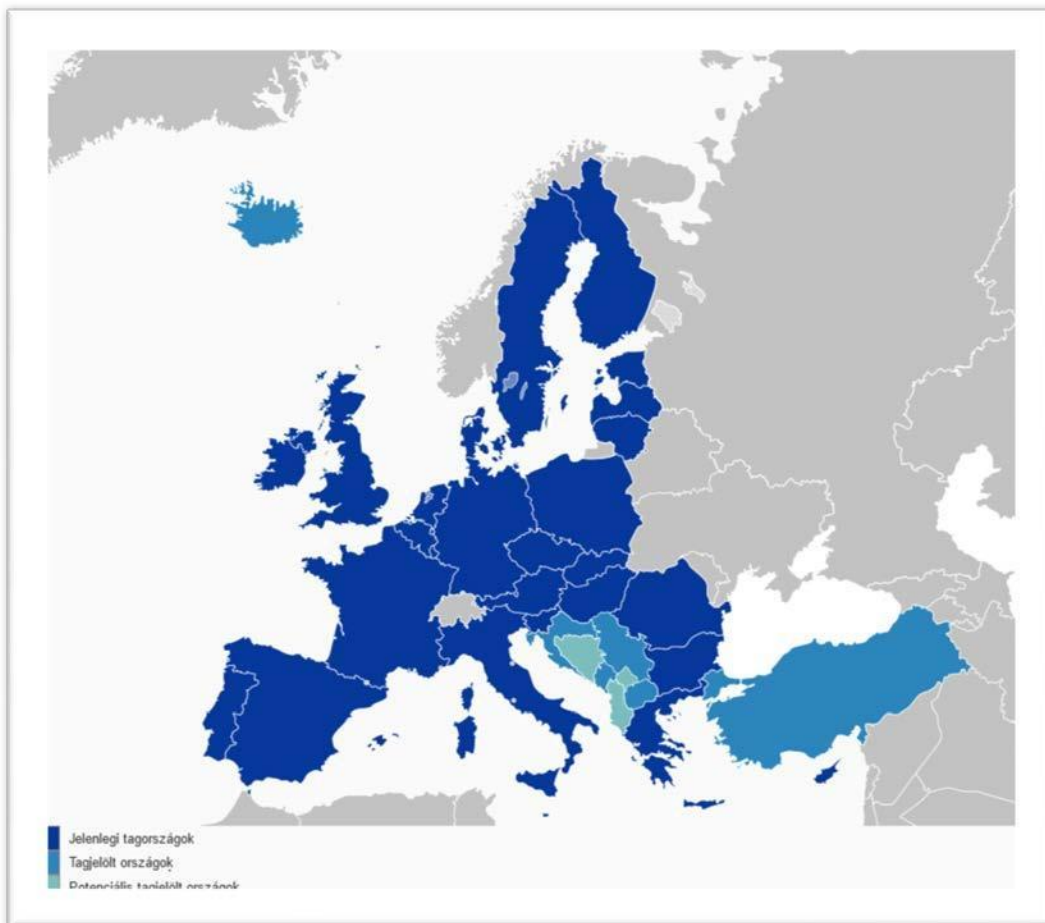
- 18. Észtország
- 19. Lengyelország
- 20. Lettország
- 21. Litvánia
- 22. Magyarország
- 23. Málta
- 24. Szlovákia
- 25. Szlovénia

2007. január 1-jén csatlakoztak:

- 26. Bulgária
- 27. Románia

2013. július 1-jén csatlakozott:

- 28. Horvátország

Téged is vár az Európai Parlament!

III. Az Európai Unió bővítése

Az Európai Unió tagjainak száma a jövőben nagy valószínűséggel növekedni fog, hiszen az EU jelenleg is tárgyalásokat folytat azokkal az országokkal, amelyek jelezték csatlakozási szándékukat.

Ezeket az országokat két kategóriába soroljuk: tagjelölt országok és potenciális tagjelölt országok. Az első kategóriába tartozó országok jelenleg ültetik át (vagyis integrálják) az EU jogszabályait nemzeti jogukba, míg a potenciális tagjelölt országok egyelőre nem teljesítették azokat a követelményeket, melyek az EU-tagság feltételei.

Tagjelölt országok:

1. Albánia: 2014. június 27-én lett tagjelölt ¹, a tárgyalások még nem kezdődtek el.
2. Törökország: a csatlakozási tárgyalásokat megkezdték 2005. október 3-án.
3. 2005 decemberében az Európai Tanács tagjelölt ország státuszt adományozott Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak is, bár a csatlakozási tárgyalások még nem indultak meg.
4. Montenegró 2010. december 17. óta tagjelölt. 2012. június 29-én megkezdték a tárgyalásokat.
5. Szerbia hivatalos tagjelöltségéről 2012. március 1-jén döntött az Európai Tanács, 2014. január 21-én a tárgyalásokat is megkezdték.

Potenciális tagjelölt országok:

1. Bosznia-Hercegovina
2. Koszovó

IV. Hogyan lehet az EU-hoz csatlakozni?

Azoknak az országoknak, amelyek az EU-hoz kívánnak csatlakozni, számos gazdasági és politikai feltételnek kell megfelelniük. Az európai uniós tagságnak tehát vannak politikai feltételei (pl. demokrácia, jogállamiság, emberi jogok tiszteletben tartása), gazdasági feltételei (működő piacgazdaság), valamint jogi feltételei (a hatályos uniós jog elfogadása) is.

Ezeket a feltételeket tartalmazzák a Koppenhágai Kritériumok.

Miután a csatlakozni kívánó ország benyújtja kérelmét a Tanácsnak, a Tanács felkéri a Bizottságot, hogy értékelje, az adott ország mennyire tudja teljesíteni a kritériumokat. Amennyiben a vélemény kedvező, elkezdődhetnek a hivatalos tárgyalások, melyek sok esetben több évig húzódnak.

Ennek oka, hogy ezeknek az országoknak át kell ültetniük az uniós jogszabályokat a saját nemzeti jogrendjükbe, és egyben ez is a garancia arra, hogy az EU egy olyan értékközösség, ahol minden ország elfogadja és alkalmazza a közösségi értékeket. Az EU-s a tagállamok elkötelezettek a demokrácia, az emberi jogok tiszteletben tartása és a piacgazdaság mellett.

¹http://eeas.europa.eu/delegations/albania/eu_albania/political_relations/index_en.htm

Téged is vár az Európai Parlament!

V. Melyek az EU hivatalosan elismert nyelvei?

Az EU kulturális sokszínűségének szerves része a többnyelvűség, ezért valamennyi tagállam hivatalos nyelve az EU-ban is elismert, hivatalos nyelv.

Az Európai Uniónak jelenleg 24 hivatalos nyelve van.

2007. január 1-jétől az ír nyelvet is hivatalos nyelvnek ismerik el, továbbá 2007. január 1-jén az EU-hoz csatlakozott Bulgária és Románia, a bolgár és a román is hivatalos nyelvvé vált.

A hivatalos nyelvek száma a 2013. július 1-jei horvát bővítéssel emelkedett 24-re.

Az EU 24 hivatalos nyelve a következő: angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, ír, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák és szlovén.

VI. Mit jelent az egységes piac és négy szabadság?

1992-ig a tagállamok között számos érvényben lévő jogszabály miatt sem a szabad kereskedelem, sem az uniós polgárok szabad mozgása nem tudott megvalósulni.

Az egységes piac legfontosabb sarokköve az ún. négy szabadság elve: az áruk, a szolgáltatások, a személyek és a tőke szabad áramlása. Az egységes piac koncepciójának lényege, hogy az EU (egy olyan) gazdasági térség, amely hasonlóan működik egy nemzeti piachoz.

A személyek szabad mozgása azt jelenti, az uniós polgárok az EU bármelyik tagállamában tanulmányokat folytathatnak, letelepedhetnek, vásárolhatnak, munkát vállalhatnak és igénybe vehetik a nyugellátási rendszert.

Az áruk szabad áramlása a termékek szabad kereskedelmét jelenti az EU-n belül, különböző vámok és mennyiségi korlátozások nélkül.

A szolgáltatások szabad áramlása értelmében egy EU-n belüli szolgáltatót bármelyik tagállamban, megkülönböztetés nélkül, a helyi szolgáltatókkal megegyező elbánásban kell részesíteni.

A tőke szabad áramlása pedig azt jelenti, hogy az Európai Unión belül minden természetes és jogi személy tőke mozgásának korlátozása tilos. A szabad befektetések körébe tartozik például második ingatlan vásárlásának joga.

1993-as létrehozása óta az egységes európai piac nyitottabb lett a versenyre, új munkahelyeket hozott létre, és csökkentett számos, a kereskedelmet korlátozó akadályt.

VII. Az Európai Unió hivatalos jelképei

Az Európai Uniót négy dolog jelképezi, ezek a zászló, az európai himnusz, az Európa nap és az Európai Unió jelmondata.

- Az Európai Unió zászlaja

A kék alapon kört alkotó tizenkét aransárga csillag az európai népek közötti egységet, szolidaritást és összhangot jelképezi. 1985-óta az Európai Unió hivatalos jelképe.

- Az európai himnusz

Az Unió jelképéül szolgáló dallam Ludwig van Beethoven 1823-ban, Friedrich Schiller német költő 1785-ben íródott ódája alapján, komponált kilencedik szimfóniájából származik. Az óda az emberek közötti testvériség eszmeiségevel foglalkozik. Az Unió himnuszának nincs szövege.

- Európa-nap

Az Európai Unió eszméje mögötti gondolatokat először 1950. május 9-én fogalmazta meg Robert Schuman, az akkori francia külügyminiszter. Május 9-e ezért a legfontosabb ünnepnap az Unió számára. Robert Schuman egy olyan új politikai együttműködést javasolt Európa számára, amely révén a kontinens országai közötti háború elképzelhetetlenné válna (Schuman-nyilatkozat). A mai Európai Unió kialakulását a Schuman-javaslattól számítjuk. Az 1985-ös milánói európai csúcsertekezleten döntöttek a május 9. „Európa-napként” történő megünneplése mellett.

- Az EU jelmondata

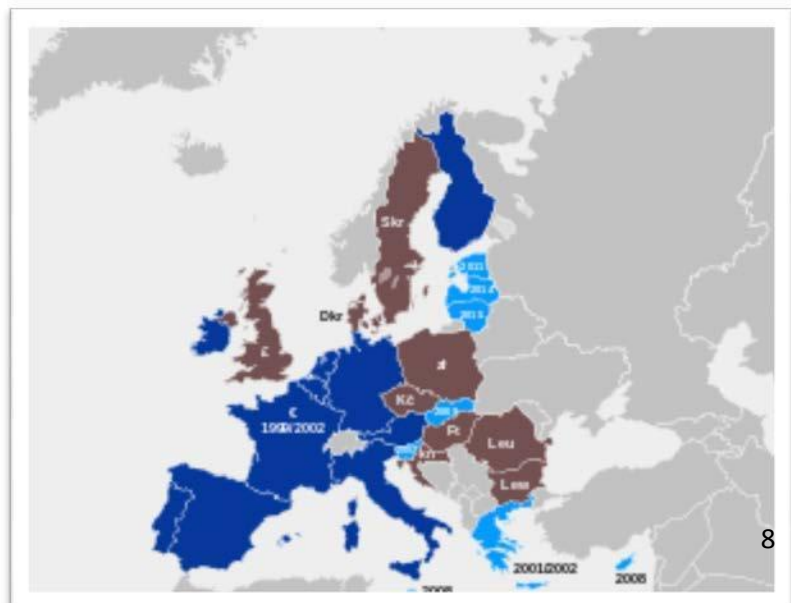
„Egyesülve a sokféleségben.”

A jelmondat egyrészt a béke és a jólét megteremtése érdekében létrehozott Európai Unióra, másrészt a kontinenst gazdagító kulturális, nyelvi és hagyománybeli sokszínűségére utal.

VIII. A közös fizetőeszköz

Az eurót 1999. január 1-jén vezették be. Az euró érmék és az euró bankjegyek 2002. január 1-jén kerültek forgalomba.

Jelenleg 19 EU-s tagállamban hivatalos fizetőeszköz az euró; ezek a tagállamok közösen alkotják az euróövezetet: Ausztria, Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország,

Téged is vár az Európai Parlament!

Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lettország, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia, Szlovénia, valamint 2015 óta Litvánia.

Az euró zónán kívül hat európai ország fizetőeszköze: Andorra, Monaco, San Marino és a Vatikán szerződés alapján, Koszovó és Montenegró nem hivatalosan vezette be. Világszerte 175 millióan használnak az euróhoz kötött pénznemeket, ebből 150 millióan Afrikában.

Bevezetése óta az euró a második legjelentősebb tartalékvaluta, valamint a második legnagyobb forgalmat lebonyolító pénznem az amerikai dollár mögött, emellett világon a legnagyobb összértékben jelen levő valuta. Amennyiben az euró zónát egységes egészként kezeljük, a világ második legnagyobb gazdaságának számít.

IX. Az Európai Unió intézményei

Az EU legtöbb intézménye Brüsszelben, Strasbourgban és Luxemburgban működik. Az EU intézményi struktúrája egyedülálló; az Európai Bizottság tekinthető az EU kormányának, az Európai Parlament pedig az EU parlamentjének. Fontos azonban tudni, hogy egyik intézmény sem rendelkezik olyan kiterjedt jogkörrel, mint egy nemzetállam kormánya vagy parlamentje.

A legfontosabb intézmények:

- Európai Bizottság

A legfontosabb javaslattevő intézmény, a közösségi érdekek őre.

Székhelye: Brüsszel (Belgium)

Az EU mindennapi munkáját végző szerve; fő tevékenysége a döntés-előkészítés: javaslatokat tesz a megfelelő döntésekre az Európai Unió Tanácsának, majd végrehajtja a meghozott döntéseket. Ezen felül döntéshozó, végrehajtó feladatokat is ellát.

28 tagja van (köztük 1 elnök és hét alelnök²). Ők az ún. biztosok, akiknek a felügyelete alatt közel 20.000 tisztviselő dolgozik.

Az európai bizottsági elnöki posztra az Európai Tanácsban üléselő állam- és kormányfők állítanak jelöltet az európai parlamenti választások eredményének figyelembevételével. A jelöltnek az európai parlamenti képviselők többségének támogatását el kell nyernie ahhoz, hogy megválasszák. Az elnökjelölt – az uniós országok indítványai alapján – kiválasztja, kiket javasol az alelnöki és a biztosi tisztségekre. Az alelnök- és biztosjelöltek listáját jóvá kell hagyniuk az Európai Tanács tagjainak, azaz a tagállamok vezetőinek. Mindegyik jelölt meghallgatáson vesz részt az Európai Parlament előtt, hogy ismertesse a pozícióval kapcsolatos elképzeléseit, és megválaszolja a képviselők kérdéseit. Ezt

²http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_hu.htm https://ec.europa.eu/commission/2014-2019_hu

Téged is vár az Európai Parlament!

követően a Parlament tagjai szavaznak arról, hogy jóváhagyják-e a biztosi testület egészét. Végezetül az Európai Tanács minősített többséggel kinevezi a hivatalba lépő Bizottságot 5 évre.

A testület nem közvetlenül a tagállamok érdekeit képviseli, hanem az Unió egészének érdekeit. Az Európai Bizottság elnöke Jean-Claude Juncker.

- Az Európai Unió Tanácsa

A legfőbb politikai döntéshozó szerv, ami az egyes tagállamok érdekeit képviseli.
Székhelye: Brüsszel (Belgium)

Az Európai Unió Tanácsa az Európai Parlamenttel együtt az EU fő döntéshozó szerve. Önállóan vagy az Európai Parlamenttel együtt döntéseket, uniós jogszabályokat fogad el az Európai Bizottságtól érkező javaslatok alapján.

A Tanácsban az uniós országok miniszterei üléseznek, hogy uniós jogszabályokat vitassanak meg, módosítsanak és fogadjanak el, illetve hogy összehangolják az uniós szakpolitikákat. A miniszterek felhatalmazással bírnak arra nézve, hogy kormányuk nevében kötelezettséget vállaljanak a Tanács ülésein elfogadott intézkedések végrehajtására

Ülésein tehát a tagállamok kormányainak képviselői - általában miniszterei - vesznek részt, ezért Miniszterek Tanácsaként is emlegetik. Összetétele témakörök szerint alakul, megkülönböztetik aszerint, hogy mely miniszterek (pl. külügy-, agrár-, pénzügyminiszterek, stb.) találkozájáról van szó. A miniszterek döntését alacsonyabb szinteken a tagállamok közötti alapos egyeztetés előzi meg.

A döntések elfogadásához rendszerint ún. minősített többségre van szükség. Ehhez az kell, hogy a döntést az uniós országok 55%-a támogassa (a 28 tagállamból 16), továbbá hogy az igennel szavazó tagországok lakosainak száma együttesen elérje vagy meghaladja az Unió teljes lakosságának 65%-át.

A Tanács elnökségét 2020-ig félévente egymást követve egy-egy tagállam tölti be, amelynek abban rejlik a fontossága, hogy a soros elnökséget betöltő ország több szempontból is, de elsősorban a politikai napirend meghatározása révén jelentős befolyással bír az Unió tevékenységének alakítására. Magyarország 2011. január-június között töltötte be a soros elnökséget, jelenleg pedig Luxemburg tölti be ez a posztot.

- Európai Tanács

Az EU csúcsszerve, a tagállamok állam- és kormányfőinek testülete.
Székhelye: Brüsszel (Belgium)

Téged is vár az Európai Parlament!

Az Európai Tanács kizárólag nagyhorderejű, stratégiai kérdésekben dönt, itt ülnek össze a legmagasabb szinten a döntéshozók, vagyis az állam- és kormányfők. Mivel a nemzetállamok vezetői, az Európai Bizottság elnöke, valamint az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője vesznek részt a Tanács ülésein, ez a tagállamok közötti kompromisszumok megkötésének fő színtere. Félévente legalább 2 ülést tart és (sürgős ügyekben rendkívüli ülést is összehívhatnak). Üléseit (a csúcstalálkozókon) - amelyen az Unió legfontosabb döntései születnek (az Európai Tanács nem jogalkotási intézmény, az EU általános politikai irányvonalat és prioritásait határozza meg³) - a média és a közvélemény kitüntetett figyelemmel kíséri.

Az Európai Tanács elnöke: Donald Tusk.

³<http://www.consilium.europa.eu/hu/european-council/>

Téged is vár az Európai Parlament!

- **Európai Parlament**

Jogalkotási, felügyeleti és költségvetési hatáskörrel rendelkezik: dönt a jogszabályok elfogadásáról, az EU bővítéséről, határoz a nemzetközi megállapodások elfogadásáról, valamint kivizsgálja az uniós polgárok által benyújtott petíciókat, így képviseli az érdekeiket.

Székhelye és a plenáris ülések helyszíne: Strasbourg (Franciaország)

Az Európai Parlament az EU egyetlen közvetlenül választott intézménye. Jelenleg 500 millió ember érdekeit védi és képviseli.

Az EP képviselőket az uniós polgárok 1979 óta választhatják meg közvetlenül, 5 évre. A képviselőtestület tagjai az Unió polgárainak érdekeit képviselik, nemzetközi pártfrakciókba csoportosulva látják el munkájukat. Az évek során a tagállamok egyre több hatáskörrel ruházták fel. A 2014-es parlamenti választások után az EP-képviselők száma 751 lett.

Az EP ma már a közösségi döntéshozatal nagy részében a Tanáccsal együtt hoz döntéseket, alkot jogszabályokat, és a Tanáccsal közösen fogadja el az EU költségvetését is. A Parlament hagyja jóvá továbbá az Európai Bizottság kinevezését is, és felügyeli a testület munkáját.

Az Európai Parlament elnöke: Martin Schulz.

- **Az Európai Unió Bírósága**

A közösségi jog őre

Székhelye: Luxemburg (Luxemburg)

Az EU legfőbb bírói fóruma, amely független testületként biztosítja, hogy a közösségi jogot az EU területén, tehát minden tagállamában egységes alkalmazzák.

Feladata a közösségi intézkedések és szervek, illetve a közösségi jog betartásának felügyelete, valamint a közösségi jog értelmezése és érvényesítése.

Téged is vár az Európai Parlament!

- Európai Számvevőszék

A közösségi költségvetés őre

Székhelye: Luxemburg (Luxemburg)

A luxemburgi székhelyű testület független szervként azt ellenőrzi, hogy az Európai Unió a költségvetési szabályoknak és a kitűzött céloknak megfelelően - az Unió adófizetőinek érdekében - költi-e el a rábízott pénzt.

- Európai Központi Bank

Az EU-nak, vagyis a közös valutának, az eurónak a jegybankja (Az EU közös valutájának, az eurónak a jegybankja)

Székhelye: Frankfurt (Németország)

A monetárisunió és a közös pénz (az euró) működtetésének felelőse. Fő feladata az euró stabilitásának megőrzése, az infláció megakadályozása. A Frankfurtban található Európai Központi Bank (ECB) a tagállamok kormányaitól és az Unió szerveitől teljesen független. A tagállamok nemzeti bankjai tevékenységüket iránymutatásai és utasításai alapján végzik.

- Európai Beruházási Bank

Az EU fejlesztési bankja.

Székhelye: Luxemburg

Az EU tagállamai által összeadott, 242,3⁴ milliárd euró alaptőkéjű fejlesztési bank, amely kölcsönöket és garanciákat nyújt az EU gazdaságpolitikájának céljaival összhangban álló beruházásokhoz EU-n belül és kívül egyaránt.

⁴<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=URISERV:o10009>

- Gazdasági és Szociális Bizottság

A munkaadói és munkavállalói szervezeteket és más érdekcsoportokat képviselő tanácsadó szerv
Székhelye: Brüsszel (Belgium)

Az EGSZB véleményeket dolgoz ki különböző uniós témákban az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament részére, hidat képezve az EU döntéshozó intézményei és az uniós polgárok között.

- Régiók Bizottsága

Uniós tanácsadó szerv, melyet az EU-országok regionális és helyi hatóságainak képviselői alkotnak.

Székhelye: Brüsszel (Belgium)

Feladata, hogy a helyi és regionális szervek véleményét a rájuk is vonatkozó döntések meghozatala előtt megismerhessék az EU döntéshozó intézményei.

- Európai Ombudsman

Az uniós intézményekre tett panaszokat vizsgáló szerv

Székhelye: Strasbourg (Franciaország)

Az európai ombudsman vizsgálja ki az uniós intézmények és szervek tevékenysége során előforduló hivatali visszasságok kapcsán benyújtott panaszokat. Az európai ombudsmanhoz az uniós országok állampolgárai és lakosai, illetve az EU területén székhellyel rendelkező vállalkozások és szervezetek fordulhatnak panaszaiikkal.

- Egyéb intézmények

Europol

Az EU-n belüli rendőri együttműködésért felelős szerv.

Székhelye: Hága (Hollandia)

Célja, hogy folyamatos információcserén keresztül javítsa a tagállamok hatóságainak hatékonyabb együttműködését a nemzetközi bűnözés ellen.

Dióhéjban az uniós intézményekről

Európai Parlament

Az egyetlen közvetlenül választott uniós intézmény. Az EU 500 millió polgárát képviseli. Az Európai Parlamentnek fontos szerepe van az Európai Bizottság elnökének megválasztásában. A Tanáccsal együtt dönt az uniós költségvetésről, valamint az uniós irányelvekről és rendeletekről.

751 képviselő

Képviselői helyek országonként

BELGIUM	21	BULGÁRIA	17	CSEHORSZÁG	21	DÁNIA	13	NÉMETORSZÁG	96	ÉSZTORSZÁG	6	GRÉCIA	11	ÍRORSZÁG	21	GÖRÖGORSZÁG	54	SPANYOLORSZÁG	74	FRANCIAORSZÁG	11	HORVÁTORSZÁG	73	OLASZORSZÁG	6	CIPRUS	8	LETTORSZÁG	11	LITVÁNIA	6	LUXEMBURG	21	MALTA	6	HOLLANDIA	26	AUSZTRIA	18	LENGYELORSZÁG	51	PORTUGÁLIA	21	ROMÁNIA	32	SZLOVÉNIA	8	SZLOVÁKIA	13	FINNORSZÁG	13	SVÉDORSZÁG	20	EGYESÜLT KIRÁLYSÁG	73
---------	----	----------	----	------------	----	-------	----	-------------	----	------------	---	--------	----	----------	----	-------------	----	---------------	----	---------------	----	--------------	----	-------------	---	--------	---	------------	----	----------	---	-----------	----	-------	---	-----------	----	----------	----	---------------	----	------------	----	---------	----	-----------	---	-----------	----	------------	----	------------	----	--------------------	----

Európai Bizottság

Az Európai Bizottság uniós jogszabályokat javasol és ellenőrzi azok végrehajtását.

Az EU Tanácsa

Az uniós országok miniszterreiből álló testület, amely az Európai Parlamenttel közösen gyakorolja a jogalkotási és költségvetési jogköröket.

Európai Tanács

Tagjai az uniós állam- és kormányfők. Feladata az EU általános politikai irányvonalának meghatározása.

Forrás: Európai Parlament

X. Az Unió polgárok jogai

Minden tagállam állampolgára, az Európai Unió állampolgára is egyben. Ennél fogva az Unió által garantált különleges jogok is megilletik az Unió polgárokat. Az unió jog tényleges jogokkal ruházta fel az Unió polgárait.

A legfontosabb jogok közé tartoznak a következők:

- a mozgás szabadsága és a tagállamok területén belüli tartózkodás joga,
- a választás és a választhatóság joga az európai parlamenti választásokon és a lakóhely szerinti tagállam helyhatósági választásain,
- diplomáciai és konzuli védelem igénybevételére való jog,
- petíció benyújtásának joga az Európai Parlamenthez és az európai polgári kezdeményezésben való részvétel joga,
- az európai ombudsman előtti panasztétel joga.
- Az Európai Unió polgári bordon színi, Unió útlevéllel rendelkeznek.
- Az Európai Parlament 2013-at a polgárok európai évének nyilvánította. A polgárok európai éve célja az volt, hogy felhívja a figyelmet azokra a jogokra, amelyek az unió polgárságukból kifolyólag az Európai Unióban élő valamennyi személyt automatikusan megilletnek. Ezekből a jogokból nap mint nap mind az 500 millió európai polgárnak – és ezáltal az európai gazdaság egészének – származik előnye. A 2013-as év után 2014-ben is az unió polgári jogokon van a hangsúly.

XI. Az Európai Parlament

a) Az Európai Parlament működése

Téged is vár az Európai Parlament!

Az Európai Parlament az EU jogalkotó intézménye, amelyet ötévente közvetlenül választanak meg az uniós választópolgárok. Legutóbb 2014 májusában voltak európai parlamenti választások.

Szerep: jogalkotási, felügyeleti és költségvetési hatáskörrel rendelkező, közvetlenül választott uniós intézmény

Tagok: 751 európai parlamenti képviselő

Elnök: Martin Schulz

Alapítás éve: 1952-ben alapították „az Európai Szén- és Acélközösség Közgyűlése” néven, jelenlegi nevét 1962-ben kapta, az első közvetlen európai parlamenti választásokra pedig 1979-ben került sor.

Székhelye: Strasbourg (Franciaország), Brüsszel (Belgium), Luxembourg (Luxemburg)

Az Európai Parlamentnek 3 fő feladata van:

- *Jogalkotás*
 - Uniós jogszabályokat fogad el az Európai Unió Tanácsával együtt, az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatok alapján
 - Nemzetközi megállapodások elfogadásáról határoz
 - Dönt az Európai Unió bővítéséről
 - Ellenőrzi a Bizottság munkaprogramját, és jogszabályjavaslatok előterjesztésére kéri fel az intézményt
- *Felügyelet*
 - Demokratikus ellenőrzést gyakorol az összes uniós intézmény felett
 - Megválasztja a Bizottság elnökét, és jóváhagyja a biztosi testületet. Bizalmatlansági indítványt fogadhat el a Bizottsággal szemben, lemondásra kötelezve a testületet
 - Mentességet ad a Bizottságnak, azaz elfogadja a Bizottság zárszámadását az EU-költségvetés előző évi végrehajtásáról
 - Kivizsgálja az uniós polgárok által benyújtott petíciókat, és egyéb vizsgálatokat indít
 - A monetáris politika témájában megbeszéléseket folytat az Európai Központi Bankkal
 - Kérdéseket intéz a Bizottsághoz és a Tanácshoz
 - Választási megfigyelést végez
- *Költségvetés*
 - A Tanáccsal együtt kialakítja az uniós költségvetést
 - Jóváhagyja az EU hosszútávra szóló költségvetését, az ún. többéves pénzügyi keretet

Összetétel:

Az egyes uniós tagállamok nagyjából a népességük arányában részesülnek az európai parlamenti mandátumokból, de a csökkenő (degresszív) arányosság elve szerint: egyik országnak sem lehet 6-nál kevesebb, illetve 96-nál több képviselője, a képviselők összlétszáma pedig nem haladhatja meg a 751

főt (750 képviselő plusz az elnök). A képviselők politikai hovatartozásuk, nem pedig állampolgárság szerint alkotnak csoportokat (frakciókat).

A Parlamentet az elnök képviseli a többi uniós intézmény és a külvilág felé, és az elnök mondja ki az utolsó szót az uniós költségvetés jóváhagyása során.

Hogyan végzi munkáját a Parlament?

A Parlament munkája két fő szakaszra bontható:

Jogszabályok előkészítése – bizottságok:

Az Európai Parlamenten belül 20 bizottság és 2 albizottság működik. Mindegyikük egy adott szakpolitikai területtel foglalkozik. A bizottságok górcső alá veszik a jogszabályjavaslatokat, melyeket a képviselőcsoportok is megvitatnak. A képviselők és a képviselőcsoportok módosításokat terjeszthetnek elő, illetve a jogszabályjavaslat elutasítását is kezdeményezhetik.

Jogszabályjavaslatok elfogadása – plenáris ülések:

Az összes európai parlamenti képviselő megjelenik az ülésteremben, hogy részt vegyen a jogszabályjavaslat és az előterjesztett módosítások sorsát eldöntő zárószavazáson. A plenáris üléseknek, melyek havonta négy napon át zajlanak, rendes körülmények között Strasbourg ad otthont, de néha további ülésekre is sor kerül Brüsszelben.

b) Az Európai Parlamenti választások

Az Európai Parlament képviselőit ötéves időszakra választják. 1979 óta közvetlenül választják az európai parlamenti képviselőket.

A tagállamok nem alakítottak ki a megválasztásukra vonatkozó közös szabályozást, ám vannak olyan közös alapelvek, melyeket minden egyes ország tiszteletben tart.

Az Európai Parlamentben Magyarországot 2004 és 2009 között 24 megválasztott politikai képviselte.

A 2009-es választások után - az uniós jogszabályok értelmében - Magyarország 22 képviselőt delegált az Európai Parlamentbe. A 2014-es választások után a képviselők száma 751 (750 képviselő + 1 elnök) lett, így a magyar képviselők száma jelenleg 21.

Magyarországon az európai parlamenti választásra 2014. május 25-én került sor. Egy további hasznos link: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_1.3.1.pdf

c) A z európai parlamenti szakkbizottságok és tevékenységük

Téged is vár az Európai Parlament!

- *Külügyi Bizottság (AFET)*

A Külügyi Bizottság felel a közös kül- és biztonságpolitikáért és az európai biztonság- és védelempolitikáért. Emellett a harmadik országokban felmerülő emberi jogi kérdéseket is vizsgálja. Feladata, hogy erősítse az Európai Unió harmadik országokkal fenntartott politikai kapcsolatait. A harmadik országoknak nyújtott támogatási programokat és a nemzetközi megállapodásokat hagy jóvá. Az Unió bővítésével összefüggésben a bizottság nyomon követi a tárgyalási folyamatot, és ajánlást tesz a csatlakozási szerződések jóváhagyására.

- *Emberi Jogi Albizottság (DROI)*

Az Emberi Jogi Albizottság az emberi jogokat, a kisebbségek védelmét, illetve harmadik országokban a demokratikus értékek előmozdítását érintő ügyeket kíséri figyelemmel, Hatásköre nem csak a tagállamokra, hanem az Unión kívüli országokra is kiterjed. Az Albizottság évenként átadja a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjat, amelyet az emberi jogokért küzdő személyeknek vagy szervezetnek ítélnek oda. *(2014-ben, egy kongói nőgyógyász, Denis Mukwege kapta a díjat annak kapcsán, hogy a kongói háborús bűncselekmények folyamán tömeges nemi erőszak áldozatává váló nőknön segített).*

- *Biztonság- és Védelempolitikai Albizottság (SEDE)*

A Biztonság- és Védelempolitikai Albizottság a közös kül- és biztonságpolitikához és az európai biztonság- és védelempolitikához szorosan kapcsolódó ügyeket kíséri figyelemmel. Egyrészt a viták elősegítésére, másrészt a Közös Biztonság- és Védelempolitika (KBVP) intézményeivel és műveletivel kapcsolatos fejlemények vizsgálatára szolgáló, kulcsfontosságú fórum. Feladata még az uniós szakpolitikák érthetővé tétele a polgárok számára.

- *Fejlesztési Bizottság (DEVE)*

A Fejlesztési Bizottság felelős az Európai Unió fejlesztési politikájának előmozdításáért. Politikai párbeszédet folytat fejlődő országokkal kétoldalú keretek között, nemzetközi szervezetekben, illetve parlamentközi fórumokon, továbbá felelős a fejlődő országoknak nyújtott támogatásért, a velük kötött együttműködési megállapodásokért, valamint támogatja a demokratikus értékek, a jó kormányzás és az emberi jogok érvényesülését. Nagymértékben részt vesz az EU és az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok parlamenti közgyűlésének munkájában is.

A 2015-ös évnek különös jelentősége van a fejlesztéspolitika szempontjából, hiszen az idei év a Fejlesztés Európai Éve (EYD2015). Ez az első európai év, melynek középpontjában nem egy uniós szakpolitika, hanem az Unió külső tevékenysége áll. A tematikus év fő célkitűzése, hogy felhívja a figyelmet az EU globális felelősségvállalására, arra, hogy milyen módon támogatja a határain kívüli fejlődő országokat és régiókat a szegénység felszámolása és a világ fenntartható jövőjének biztosítása érdekében. További cél az, hogy minél több polgár vegyen részt aktívan a fejlesztési programokban,

Téged is vár az Európai Parlament!

ezáltal erősítve a közös felelősségvállalást és szolidaritást az európai és a fejlődő országok polgárai között.

Az év keretében az EU minden tagállamában, így Magyarországon számos rendezvényt tartanak. Ez a rendezvénysorozat lehetőséget teremt arra, hogy az EU és a tagállamok megmutassák, hogy mennyire elkötelezettek világszerte a szegénység felszámolására.

További információk az EYD 2015-ről: <https://europa.eu/eyd2015/hu/>

Téged is vár az Európai Parlament!

- *Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság (INTA)*

A Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság felel az Unió közös kereskedelempolitikájához és külgazdasági kapcsolataihoz kötődő ügyekért. Fő feladatai közé tartozik az EU harmadik országokkal és regionális szervezetekkel fenntartott pénzügyi, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatainak kezelése, ideértve a kereskedelmi megállapodások jóváhagyását, valamint a nemzetközi jogi eszközök hatálya alá tartozó területeken belüli műszaki harmonizációs vagy szabványosítási intézkedésekkel kapcsolatos feladatok ellátása.

- *Költségvetési Bizottság (BUDG)*

Az Európai Parlament az Európai Unió egyik költségvetési ága, ami azt jelenti, hogy a Miniszterek Tanácsával (az Európai Unió Tanácsa) közösen vitatja meg, elemzi, módosítja, valamint fogadja el az Unió éves költségvetését. Ez a folyamat az Európai Parlament Költségvetési Bizottságán keresztül zajlik. A Költségvetési Bizottság ezenkívül meghatározza a kiadások irányvonalait, és jóváhagyja az Unió többéves pénzügyi keretét.

- *Költségvetési Ellenőrző Bizottság (CONT)*

A Költségvetési Ellenőrző Bizottság felelős az uniós költségvetés végrehajtásának ellenőrzéséért, azaz annak felügyeletéért, hogy helyesen legyen elkölthetve az adófizetők pénze. Megvizsgálja a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos csalásokat, szabálytalanságokat, valamint intézkedéseket javasol az ilyen esetek megelőzésére és szankcionálására. Ellenőrzi továbbá az uniós intézmények elszámolásait. Hatáskörébe tartozik a luxembourgi székhelyű Európai Beruházási Bank (EBB) valamint az Európai Család Elleni Hivatal (OLAF) is.

- *Gazdasági és Monetáris Bizottság (ECON)*

A Gazdasági és Monetáris Bizottság felelős az Unió monetáris és gazdaságpolitikájáért, a gazdasági és monetáris unió működéséért, továbbá az európai monetáris és pénzügyi rendszerért. Foglalkozik emellett a pénzügyi piacok szabályozásával, tőke és fizetési műveletek szabad mozgásával, valamint a versenyre és állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal.

Téged is vár az Európai Parlament!

- *Foglalkoztatási és Szociális Bizottság (EMPL)*

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felelős a foglalkoztatáspolitikáért és a szociálpolitika minden területéért, ideértve a munkakörülményeket, a szociális biztonságot és a szociális védelmet. Emellett hatáskörébe tartoznak a munkahelyi egészségre és biztonságra irányuló intézkedések, a szakképzési politika, ezen belül a szakképesítések, a munkavállalók és a nyugdíjasok szabad mozgása, valamint a munkahelyi és munkaerő-piaci diszkrimináció minden formája, kivéve a Nőjogi Bizottság hatáskörébe tartozó, nemi alapú hátrányos megkülönböztetést.

- *Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság (ENVI)*

A Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság felelős a fenntartható fejlődésért, a környezetvédelmi politikáért és intézkedésekért, különös tekintettel a levegő-, talaj- és vízszennyezésre, a hulladékkezelésre- és feldolgozásra, a veszélyes anyagokra és készítményekre, a zajszintekre, az éghajlatváltozásra és a biológiai sokféleség védelmére. Foglalkozik a közegészségüggyel, ezen belül konkrétan a közegészségügy területét érintő programokkal, valamint a gyógyszerkészítményekkel és a kozmetikai termékekkel. Ezenkívül, az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos kérdéseket is kezel, ideértve különösen az élelmiszerek címkézését és biztonságosságát, az emberi egészséget veszélyeztető kockázatokkal szembeni védelemre irányuló állat-egészségügyi jogszabályokat, valamint az élelmiszerek és élelmiszergyártó rendszerek közegészségügyi ellenőrzését.

- *Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE)*

Az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság felelős az Unió iparpolitikájáért és az új technológiák alkalmazásáért, ideértve a kis-és középvállalkozásokkal kapcsolatos intézkedéseket, az Unió kutatási politikájáért, ideértve a kutatási eredmények terjesztését és hasznosítását. Általánosságban felel ugyanakkor az energiapolitikával kapcsolatos közösségi intézkedésekért, az energiaellátás biztonságáért és az energiahatékonyságért.

Téged is vár az Európai Parlament!

- *Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság (IMCO)*

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felel a belső piaccal összefüggő nemzeti jogszabályok közösségi szintű összehangolásáért és a vámunióért, különös tekintettel az áruk szabad mozgására, ideértve a műszaki szabványok harmonizációját, a letelepedés jogát és a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Emellett intézkedéseket fogad el a belső piac működését gátló akadályok felszámolása érdekében, valamint a belső piaccal összefüggésben foglalkozik a fogyasztók gazdasági érdekeinek támogatásával és védelmével.

- *Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság (TRAN)*

A Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság felelős a vasúti, közúti, belvízi, tengeri és légi közlekedésre vonatkozó közös politikáért, többek között az Európai Unión belüli közlekedésre alkalmazandó közös szabályokért, és a közlekedési infrastruktúrák területén belüli transzeurópai hálózatok létrehozásáért és fejlesztéséért, emellett foglalkozik postai szolgáltatásokkal és idegenforgalommal is. A Bizottság célja a mobilitás biztosítása, és egyidejűleg az éghajlatváltozás elleni küzdelem.

- *Regionális Fejlesztési Bizottság (REGI)*

A Regionális Fejlesztési Bizottság felel az Unió regionális és kohéziós politikájáért. Értékeli az egyéb uniós politikák gazdasági és társadalmi kohézióra gyakorolt hatását, és összehangolja az Unió strukturális eszközeit.

- *Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság (AGRI)*

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság elsősorban a közös agrárpolitikával foglalkozik. Hatáskörébe tartoznak emellett az erdészeti, az állat- és növény-egészségügykérdések, az állati takarmányokkal kapcsolatos jogszabályok - amennyiben a vonatkozó intézkedések nem az emberi egészséget veszélyeztető kockázatokkal szembeni védelemre irányulnak.⁵ Az állattenyésztéssel és az állatjóléttel kapcsolatos jogalkotásban is részt vesznek.

- *Halászati Bizottság (PECH)*

A Halászati Bizottság a közös halászati politika működésével és fejlesztésével foglalkozik. Feladatai közé tartozik az Unión belüli halászati erőforrások megőrzéséről való gondoskodás és a halászati termékek uniós piacának szervezése. A bizottság emellett a nemzetközi halászati megállapodásokkal is foglalkozik. A bizottság fő célkitűzése, hogy a tengeri környezet, a halállományok, a halászok, a halászathoz kapcsolódó iparágak és a part menti közösségek hosszú távú fenntarthatósága érdekében összehangolja az érintett tagállamok halászati politikáját.

- *Kulturális és Oktatási Bizottság (CULT)*

A Kulturális és Oktatási Bizottság felelős a tudás fejlesztéséért és a kultúra terjesztéséért, a kulturális örökség megőrzéséért, valamint a kulturális és nyelvi sokszínűség védelméért és támogatásáért.

⁵<http://www.eppgroup.eu/hu/mez%C5%91gazdas%C3%A1g-%C3%A9s-vid%C3%A9kfejleszt%C3%A9s>

Téged is vár az Európai Parlament!

Emellett foglalkozik az Unió oktatáspolitikájával, például az Erasmus programmal és az egész életen át tartó tanulással. Továbbá a bizottság kezeli az ifjúsáspolitikával, valamint a sport- és szabadidős politika és az információs és médiapolitika kialakításával kapcsolatos kérdéseket.

- *Jogi Bizottság (JURI)*

A Jogi Bizottság felelős az uniós jog értelmezéséért és alkalmazásáért, valamint az Európai Unió jogi aktusai és az elsődleges jog közötti összhangért. Az Európai Uniót érintő ügyekben értelmezi a nemzetközi jogot is. Egyéb hatáskörei keretében a bizottság intézkedéseket fogad el a polgári ügyekben történő igazságügyi és közigazgatási együttműködést érintően,.

- *Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság (LIBE)*

Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság felelős az állampolgári jogok, az emberi jogok és az alapvető jogok Unió területén belüli védelméért, ideértve a kisebbségek védelmét a Szerződésekben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltaknak megfelelően. Ezenkívül foglalkozik a migrációt érintő és a menekültügyi szabályokkal, a közös határok integrált igazgatásával, valamint a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködéssel.

Téged is vár az Európai Parlament!

- *Alkotmányügyi Bizottság (AFCO)*

Az Alkotmányügyi Bizottság felelősségi körébe tartoznak elsősorban az európai integrációs folyamat intézményi vonatkozásai, az Európai Unióról szóló szerződés végrehajtása és működésének értékelése, az Unió bővítésére irányuló tárgyalások intézményeket érintő következményei, valamint az uniós intézmények közötti kapcsolatok. Céljuk, hogy meghatározzák az Unió jövőéről szóló vitát.

- *Női jogi és Esélyegyenlőségi Bizottság (FEMM)*

A Női jogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felelős a nők Unión belüli és azon kívüli jogainak meghatározásáért, támogatásáért és védelméért, továbbá az esélyegyenlőségi politikáért, ideértve a férfiak és nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét és az egyenlő munkahelyi bánásmódot. A bizottság célja a nemi alapú megkülönböztetés minden formájának megszüntetése. A bizottságot foglalkoztató legfőbb problémák a nemek közötti bérszakadék, a nők gazdasági függetlensége, a nők körében tapasztalható szegénység, a nők döntéshozatalban való alulreprezentáltsága, a szexuális és reprodukciós egészséghez való jog, nő- és gyermekkereskedelem, valamint a nők és gyermekek elleni erőszak.

- *Petíciós Bizottság (PETI)*

A Petíciós Bizottság felel a petíciók feldolgozásáért és az európai ombudsmannal fenntartott kapcsolatokért. A bizottság összekötő kapocsként szolgál az uniós polgárok és az uniós intézmények között. Jelentős szerepet játszik az uniós jog nemzeti végrehajtásával kapcsolatban felmerülő problémák azonosításában. Biztosítják, hogy az uniós jogszabályok által teremtett valamennyi jog és lehetőség oly módon valósuljon meg, hogy az az európai polgárok javát szolgálja.

Különbizottság:

- *Feltételes adómegállapításokkal és jellegükben vagy hatásukban hasonló egyéb intézkedésekkel foglalkozó különbizottság (TAXE)*

A tagállami adószabályokkal foglalkozó különbizottságot 2015 februárjában hozták létre annak érdekében, hogy vizsgálja a tagállami adószabályokat és módot találjon a tisztességtelen adózási gyakorlatok és az adóelkerülés megakadályozására az Európai Unióban. Az új bizottság ezért az adózási szabályok közötti átláthatóságra törekszik.

Téged is vár az Európai Parlament!

X. Az Európa 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 éves stratégiája, amely a közösségi szakpolitikákat és költségvetést, valamint a tagállamok kapcsolódó eszközeit az "intelligens, fenntartható és befogadó" gazdasági növekedésnek veti alá.

Az Európa 2020 stratégia előzménye a 2001-2010. között érvényes Lisszaboni Stratégia volt, amelyet az Európai Unió közös fejlesztési programjának tekintettek. A Lisszaboni Stratégia sokkal több, bonyolultabb célt fogalmazott meg, amelyek közül a legfontosabbak nem teljesültek. Az Európai Unió nem vált a világ legversenyképesebb térségévé. 2009-ben ennek értékelésével párhuzamosan kezdődött meg a jelenlegi 10 éves fejlesztési terv vitája EU 2020 címen. A 2010. márciusában átkeresztelt programot végül ugyanez év júniusában fogadta el az EU-csúcson a Tanács.

Az Európa 2020 nem tartalmaz új fejlesztési, támogatási programokat, költségvetést, és elfogadásával nem változtattak meg rendeleteket és irányelveket, hanem annak adtak stratégiai irányt, hogy a következő 10 évben ezt miként fogják megtenni.

Az Európa 2020 stratégiában részt vevő közös intézmények és tagállamok vállalják:

- Az aktivitása ráta 69-ről 75%-ra emelését,
- a kutatási-fejlesztési kiadások GDP-arányos 3%-os szintre emelését,
- 20%-kal kevesebb üvegházhatású gáz kibocsátását és 20%-százalékos megújuló energia-arányt,
- a korai iskolaelhagyók arányának 15-ről 10 százalékra csökkentését és a diplomások arányának 40%-ra növelését,
- és 20 millióval szegénységi küszöb alatt élő európai polgár felemelését.

Az Európa 2020 kapcsán elvégzendő feladatokat hét "zászlóshajó" alá rendezik, ezek egyike az Innovatív Unió.

XI. Tagországok

Ausztria

Az Osztrák Köztársaság egy közép-európai állam. Északról Németország és Csehország, keletről Szlovákia és Magyarország, délről Szlovénia és Olaszország, nyugatról pedig Svájc és Liechtenstein határolja. Fővárosa Bécs. Legjelentősebb folyója a Duna (350 km-es szakasz), vízgyűjtő területe az egész ország 96%-ára terjed ki. Ausztria és főleg Bécs, [HYPERLINK "http://hu.wikipedia.org/wiki/Salzburg"](http://hu.wikipedia.org/wiki/Salzburg) Salzburg neve szorosan összekapcsolódik a komolyzenével és a zenei rendezvényekkel. Klasszikus zeneszerzők: Joseph

Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Schubert, Richard Strauss (1864–1949). Az ország 1955 óta tagja az ENSZ-nek és 1995 óta az Európai Uniónak is. További szervezeti tagságai: WTO, Békepartnerség, NYEU, EBESZ, IMF, OECD.

Fővárosa: Bécs

Hagyományos nemzeti ételei: Sacher-torta, tafelspitz (főtt marhafartó, változatos mártásokkal) Területe: 83 871 km²

Belgium

Belgium, hivatalos nevén a *Belga Királyság* egy etnikailag és nyelvileg megosztott nyugat-európai ország. Állampolgárai három jól elkülöníthető csoportja a hollandul beszélő flamandok, a franciául beszélő vallonok és az ország keleti részén élő német közösség. Szomszédjai északról Hollandia, keletről Németország és Luxemburg, délről és nyugatról Franciaország, északnyugat felől az Északi-tenger határolja. Hollandiával és Luxemburggal közösen alkotja a Benelux államok csoportját. Az Európai Unió alapító tagja, fővárosa Brüsszel, amely egyben az uniós intézmények egyik székhelye. Jelenlegi uralkodója Fülöp király.

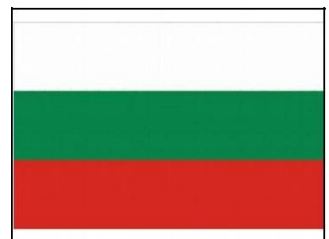

Fővárosa: Brüsszel

Hagyományos nemzeti ételei: flamand gulyás, moules frites (kagyló sült krumplival), belga waffel Területe: 30 528 km²

Bulgária

A Fekete-tenger partján fekvő állam Délkelet-Európában. Nemzetközi tagsága: EU, ENSZ, EBESZ, Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködés, Nemzetközi Valutaalap, WTO, NATO. Az ország 2007. január 1. óta az Európai Unió tagja. Az ország területének 57%-a tartozik a Fekete-tenger vízgyűjtő területébe. Az ország többi részéről a vizek az Égei-tengerbe tartanak. Bulgária háromszor volt független a történelem során. Először 632–1018 között, majd 1185–1396 között, végül 1878 óta. Fővárosa: Szófia

Hagyományos nemzeti ételei: tarator (bolgár uborkaleves), kavarma (cserépedényben sült marha, vagy csirke, zöldségekkel)

Területe: 111 910 km²

Ciprus

Hivatalos nevén a Ciprusi Köztársaság szigetország a Földközi-tenger keleti medencéjében, Törökországtól délre, amely Ciprus szigetén terül el. Szicília és Szardínia után a Földközi-tenger harmadik legnagyobb szigete, fővárosa Nicosia, Ciprus 2004. május 1. óta az Európai Unió tagja (a megszállt területek tagságának felfüggesztése mellett), 2008. január 1-jén pedig csatlakozott az eurózónához is.

Fővárosa: Nicosia

Hagyományos nemzeti ételei: meze, kefte, karidaki

Területe 9251 km²

Csehország

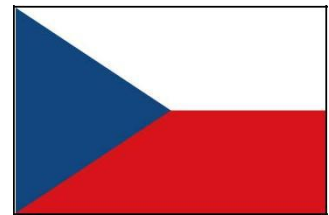
Hivatalos nevén Cseh Köztársaság egy szárazföldi ország Közép-Európában. Nyugaton Németország, délen Ausztria, keleten Szlovákia, északon Lengyelország határolja. Fővárosa és egyben legnépesebb városa az 1,3 millió lakosú Prága. A mai Csehország területén régen három terület osztozott, ezek Bohémia, Morvaország és részben Szilézia. Kelet-Közép-Európában itt a

legmagasabb az emberi fejlettségi index,[11] a rangsor szerint nagyon magas emberi fejlettségű ország. Ez az ország Európa kilencedik legbékésebb országa, a régiójában pedig itt a legjellemzőbbek a demokratikus értékek, és itt a legkisebb a csecsemőhalandóság. Csehország többpárti parlamentáris képviseleti demokrácia, az Európai Unió, a NATO, a OECD, az EBESZ, az Európa Tanács, és a Visegrádi Együttműködés tagja.

Fővárosa: Prága

Hagyományos nemzeti ételei: knédli (héj nélküli gőzölt kenyér), bramborák (fokhagymás-majorannás burgonyalepény),

Területe: 78 865 km²

Dánia

Független állam Észak-Európában. Egyetlen szárazföldi szomszédjától, Németországtól északra, Svédországtól délnyugatra és Norvégiától délre fekszik. Bár nem a Skandináv-félszigeten helyezkedik el, kulturális és történelmi öröksége miatt mégis a skandináv országok közé sorolják, melyek közül a legkisebb és legdélebbi fekvésű. A fejlett piacgazdasággal és kiterjedt jóléti rendszerrel rendelkező Dánia a skandináv jóléti modell egyik

mintaállama. A jövedelmi egyenlőség tekintetében első a világon. 2006-2008 között egészségügyi, jóléti és oktatási mutatói alapján, illetve lakóinak elégedettségét tekintve több felmérés szerint „a világ legboldogabb helyének” számított. Az amerikai Forbes magazin szerint Dánia rendelkezik az egész világon a legjobb üzleti klímával. A 2008-as és 2009-es Béke Világindex szerint a világ második

legbékésebb állama. 2008-ban – Svédországgal és Új-Zélanddal együtt – a Transparency International listája alapján a világ legkevésbé korrumpált állama volt.

Fővárosa: Koppenhága

Hagyományos nemzeti ételei: fleskestege (sült disznóhús szalonnaréteggel és ropogósra pirított bőrrel), frikadeller (háziásan ízesített, kisütött vagdalt sertésgombóc)

Területe: 43 094 km²

Egyesült Királyság

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága nyugat-európai szigetország, mely a Brit-sziget teljes területét és az Ír-sziget északkeleti részét, valamint több kisebb szigetet foglal magába. Szárazföldi határa csak Észak-Írországnak van. Az Egyesült Királyság egységállam, melynek

négy országa Anglia, Észak-Írország, Skócia és Wales. A parlamentáris monarchia államfője II. Erzsébet brit királynő. Az Egyesült Királyság fejlett ipari ország, nominális GDP-jét tekintve az ötödik, vásárlóerő-paritását illetően pedig a hatodik legfejlettebb gazdaság. Az Európai Unió tagországa, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának állandó tagja, továbbá tagja a G8-nak, a NATO-nak, az OECD-nek, a Kereskedelmi Világszervezetnek és a Nemzetközösségnek.

Fővárosa: London

Hagyományos nemzeti ételei: marhasült Yorkshire pudinggal, angol reggeli

Területe: 242 900 km²

Észtország

Teljes nevén Észt Köztársaság, észak-európai állam a Balti-tenger keleti partján. Az úgynevezett *balti államok* (Baltikum) egyike. Északon és nyugaton a Balti-tenger, keleten Oroszország, délen Lettország határolja.

Az ország 15 megyére (maakonnad) van

osztva. Fővárosa: Tallinn

Hagyományos nemzeti ételei: marinírozott angolna, véres hurka

Területe: 45 227 km²

Finnország

A Finn Köztársaság észak-európai ország, délnyugatról a Balti-tenger, délkeletről a Finn-öböl, és nyugatról a Bottni-öböl határolja. Szárazföldön határos Svédországgal, Norvégiával és Oroszországgal, tengeren pedig Észtországgal. Fővárosa: Helsinki. 1917. december 6-án, nem sokkal az

1917-es októberi orosz forradalom után, Finnország kikiáltotta függetlenségét. A második világháború után Finnország mintegy

ütközőzónaként létezett a Szovjetunió és a nyugati országok között. 1991-ben, a Szovjetunió összeomlása után Finnország is szabadabb lett, 1995-ben belépett az Európai Unióba.

Fővárosa: Helsinki

Hagyományos nemzeti ételei: kalakukko (rozscipóban sült hal és sertésborda), garci lohi (sós lazac friss kaporral)

Területe: 338 424 km²

Franciaország

Hivatalosan a Francia Köztársaság egy független ország. Központi területe Nyugat-Európában helyezkedik el. A központi rész a Földközi-tengertől a La Manche-csatornáig és az Északi-tengerig, valamint a Rajnától az Atlanti-óceánig terjed. Ezt a territóriumot hatszögletű alakja miatt a franciák gyakran emlegetik l'Hexagone (magyarul a hatszög) néven. Szomszédai Belgium, Luxemburg, Németország, Svájc, Olaszország, Monaco, Andorra és Spanyolország.

Franciaország a legnagyobb területű nyugat-európai ország.

Fővárosa: Párizs

Hagyományos nemzeti ételei: ratatouille (francia lecsó), coq au vin (vörösboros kakas) Területe: 547 030 km²

Görögország

Hivatalos nevén Görög Köztársaság Európa délkeleti részén, a Balkán-félsziget déli végén fekszik. Északon Albániával, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal és Bulgáriával, keleten pedig Törökországgal határos. A kontinentális Görögország keleti és déli partjait az Égei-tenger, míg nyugati partjait a Jón-tenger mossa. Mindkettő a Földközi-tenger keleti medencéjének része, mely sok

szigetnek ad helyet. Görögország fejlett ország, amely 1981 óta tagja az Európai Uniónak. Az ország fővárosa Athén, nagyobb városai közé tartozik Szaloniki, Pátra, Iráklio, Vólosz, Joánnina, Lárissa és Kavála.

Fővárosa: Athén

Hagyományos nemzeti ételei: tzatziki (joghurtos uborkasaláta), muszaka (rakott padlizsán) Területe: 131 957 km²

Hollandia

Teljes nevén Holland Királyság, nyugat-európai ország. Délről Belgium, keletről Németország, északnyugat felől az Északi-tenger határolja. A Hollandiai Királyság 4 részből áll: Hollandia, valamint Karib-szigetekhez tartozó Aruba, Curaçao és Sint Maarten. Belgium, Hollandia és Luxemburg szoros regionális együttműködését általában Benelux államokként említik. Vízhálózata rendkívül gazdag. Az országba érkező folyók mind az Északi-tengerbe ömlenek.

Fővárosa: Amszterdam, Hága

Hagyományos nemzeti ételei: poffertjes (minipalacsinta), hot spot (holland burgonya) Területe: 37 354 km²

Horvátország

Hivatalosan Horvát Köztársaság, közép-európai állam a Balkán-félszigeten. Északnyugatról Szlovénia, északról Magyarország, keletről Szerbia, valamint Bosznia-Hercegovina, délkeleten pedig egy rövid szakaszon Montenegró határolja. Délnyugaton az Adriai-tenger alkotja természetes határát. Fővárosa és egyben legnagyobb városa: Zágráb. Horvátország az alábbi nemzetközi szervezeteknek a tagja: ENSZ, Európa Tanács, NATO, Kereskedelmi Világszervezet, CEFTA. 2013. július 1. óta az Európai Unió tagja.

Fővárosa: Zágráb

Hagyományos nemzeti ételei: Pljeskavica (húspogácsa), ajvár (paprikából, padlizsánból és fokhagymából készített mártás)

Területe: 56 500 km²

Írország

Európa északnyugati részén és harmadik legnagyobb szigetén, az Ír-szigeten található állam. A sziget északi része (hét megye) brit fennhatóság alá tartozik, ezt nevezik Észak-Írországnak. A sziget többi része a tulajdonképpeni Írország. Az országnak két hivatalos nyelve van: az ír és az angol.

Fővárosa: Dublin.

Hagyományos nemzeti ételei: Irish stew (ír gulyás), Guinness-ben főtt marharagu Területe: 70 273 km²

Lengyelország

A Lengyel Köztársaság közép-európai állam a Balti-tenger partján, amely nyugaton Németországgal, délen Csehországgal és Szlovákiával, keleten Ukrajnával, Fehéroroszországgal és Litvániával, északon Oroszországgal határos. Tengeri határ választja el Dániától és Svédországtól. Fővárosa, hivatalos nyelve a lengyel. A lengyel állam több mint 1000 éves. Lengyelország 1999-től a NATO, 2004-től az Európai Unió tagja. Fővárosa: Varsó

Hagyományos nemzeti ételei: pierogi (prézli nélküli derelye), bigos (lengyel húsos káposzta) Területe: 312 658 km²

Lettország

Hivatalos nevén Lett Köztársaság, (lettül Latvijas Republika) egy állam Északkelet-Európában. A Balti-tenger mellett fekvő Lettország a balti államok egyike Észtország és Litvánia mellett, amelyek északon és délen határolják Lettországot. Keleten Oroszországgal és Fehéroroszországgal határos. 2003. szeptember 20-án a lettek népszavazással az Európai Unióhoz történő

csatlakozás mellett döntöttek, ami 2004. május 1-jén be is következett. Lettország a NATO-nak is tagja, 2004. március 29. óta. 2014. január 1-től az eurózóna 18. tagja.

Fővárosa: Riga

Hagyományos nemzeti ételei: speķa pīrādžiņi (kifli formájú sült tészta sonkás töltelékkel), hideg tejfölös leves

Területe: 65 000 km²

Litvánia

Hivatalosan Litván Köztársaság (litvánul Lietuvos Respublika, Lietuva) állam Északkelet-Európában, a Balti-tenger partján. Északról Lettország, délkeletről Fehéroroszország, délről Lengyelország és délnyugatról Oroszország Kalinyingrádi területe határolja. Egyike a három balti államnak.

Fővárosa: Vilnius.

Hagyományos nemzeti ételei: hideg céklaleves, krumplis palacsinta

Területe: 65 000 km²

Luxemburg

Hivatalosan Luxemburgi Nagyhercegség egy minden oldaláról szárazföld által határolt kis ország Északnyugat-Európában. Szomszédai Franciaország, Németország és Belgium. Belgium, Hollandia és Luxemburg szoros regionális együttműködését általában Benelux államokként említik. A legnagyobb európai miniállamot 1815-ben, a bécsi konferencia során

hozták létre, de a nagyhercegi címet I. Vilmos holland királynak adták. Függetlenségét 1890-ben nyerte el, amikor Adolf nassau herceg örökölte a nagyhercegi címet és megalapította a mai napig uralkodó Nassau-Weilbourg dinasztiát.

Fővárosa: Luxembourg

Hagyományos nemzeti ételei: nyúlragu, ardenni sonka

Területe: 2 586 km²

Magyarország

Közép-Európában, a Kárpát-medencében fekvő, tengerparttal nem rendelkező ország. Az országot északról Szlovákia, északkeletről Ukrajna, keletről és délkeletről Románia, délről Szerbia és Horvátország, délnyugatról Szlovénia, nyugatról Ausztria határolja. Fő- és egyben legnépesebb városa Budapest.

Az ország 1955 óta ENSZ, 1990-től az Európa Tanács, 1996 óta – egyebek között – az OECD, 1999 óta a NATO, 2004 óta az Európai Unió, 2007. december 21-e óta pedig a schengeni övezetnek is tagja, és egyik alapítója az úgynevezett Visegrádi Együttműködés szervezetnek. 2012. január 1. óta az Alaptörvény szerint Magyarország. Államformája köztársaság.

Fővárosa: Budapest

Hagyományos nemzeti ételei: gulyásleves, rétes

Területe: 93 036 km²

Málta

Hivatalos nevén Máltai Köztársaság szigetország, törpeállam Dél-Európában. A Földközi-tenger közepső részén, stratégiai pozícióban elhelyezkedő szigetek fölötti uralomért az évszázadok során sok nagyhatalom harcolt. Málta az Európai Unió tagállama. A világ kilencedik, és Európa ötödik legkisebb nemzetközileg elismert független országa. A törpeállam ezek mellett az Európai Unió legkisebb tagállama.

Fővárosa: Valletta

Hagyományos nemzeti ételei: balbuljata (zöldség ragu), stuffat tal-fenek (nyúlporkölt) Területe: 316 km²

Németország

A Német Szövetségi Köztársaság Európa vezető, s a világ negyedik vezető ipari és gazdasági nagyhatalma (az USA, Kína és Japán után), Közép-Európában fekszik. Északon az Északi-tenger, Dánia és a Balti-tenger, keleten Lengyelország és Csehország, délen Ausztria és Svájc, nyugaton pedig Franciaország, Luxemburg, Belgium és Hollandia határolja. Nyugat-

Németország az Európai Unió egyik alapító tagja volt. Fővárosa Berlin, jelentős nagyvárosok még München, Köln, Hamburg, Frankfurt am Main és Stuttgart. 82 431 390 lakosával Európa második legnépesebb országa. Jelentős szerepet játszott az első- és a második világháború kiirtásában, ez utóbbi után az országot két részre osztották, a Német Szövetségi Köztársaságra (NSZK) és a Német Demokratikus Köztársaságra (NDK). Az egykori NDK területén újraalakított tartományok 1990. október 3-án csatlakoztak a Németországi Szövetségi Köztársasághoz.

Fővárosa: Berlin

Hagyományos nemzeti ételei: nincs hagyományos nemzeti étele, a régióknak vannak hagyományos ételeik

Területe: 357 114 km²

Olaszország

Hivatalosan Olasz Köztársaság független ország Dél-Európában, amely magába foglalja a Pó-folyó völgyét, az Appennini-félszigetet és a Földközi-tenger két legnagyobb szigetét, Szicíliát és Szardíniát illetve számos kisebb szigetet.

Északnyugatról Franciaország, északról Svájc és Ausztria, északkeletről Szlovénia, nyugatról az Adriai-tenger, délről a Jón- és a Földközi-tenger, keletről pedig a Tirrén- és a Ligur-tenger határolja. Fővárosa, Róma, történelmi világváros mint az ókori Róma és a katolikus egyház bölcsője. Olaszország ma a magasan fejlett országok közé tartozik a

világ 8. legnagyobb GDP-jével és a 17. legnagyobb emberi fejlődés indexével. A G8 tagja, az Európai Unió és a NATO egyik alapítója. 2007. január 1-jétől az ENSZ biztonsági tanácsának nem állandó tagja.

Fővárosa: Róma

Hagyományos nemzeti ételei: pizza, canelloni (olasz tepsis tészta) Területe: 301 336 km²

Portugália

Magyarországgal csaknem azonos területű európai ország, amely az Ibériai-félsziget délnyugati részén található. Északon és keleten egyetlen szárazföldi szomszédjával, Spanyolországgal határos, nyugaton és délen az Atlanti-óceán mossa partjait. Az országot Porto kikötővárosról, az egykori Portói grófság székvárosáról nevezték el. Portugália területéhez tartoznak az Atlanti-óceánban fekvő Azori-szigetek és a Madeira-szigetek Sokáig portugál fennhatóság alá tartozott Makaó, ami 1999-ben került vissza Kínához.

Fővárosa: Lisszabon

Hagyományos nemzeti ételei: bacalhau (sózott, szárított tőkehal), Frango Piri-Piri (pácolt grillcsirke) Területe: 92 090 km²

Románia

Kelet-közép-európai állam. Északkeletről Ukrajna és Moldova határolja, nyugatról Magyarország és Szerbia, délről Bulgária, míg keleten a Fekete-tengerrel határos. Főváros: Bukarest. Románia 2004-ben csatlakozott a NATO-hoz, 2007. január 1-jétől pedig az Európai Unió tagja. Ezenkívül a következő nemzetközi szerveződéseknek a tagja: Latin Unió, Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet, Kereskedelmi Világszervezet, Egyesült Nemzetek Szervezete, Frankofónia, Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködés.

Fővárosa: Bukarest

Hagyományos nemzeti ételei: csorba leves, kürtös kalács

Területe: 237 500 km²

Spanyolország

Hivatalosan Spanyol Királyság független állam Dél-Európában, illetve Észak- és Nyugat-Afrikában (a hozzá tartozó Ceuta és Melilla autonóm városokkal, valamint a Kanári-szigetekkel). A spanyol szárazföld délről és keletről a Földközi-tenger, északról a Vizcayai-öböl és nyugatról az Atlanti-óceán alkot vele határt. A szárazföldön Portugáliával, Franciaországgal, Andorrával, Gibraltárral és Marokkóval határos. Spanyolország a legnagyobb a három független államból, amelyek az Ibériai-félszigeten fekszenek. Fővárosa Madrid. Az Európai Unió, a NATO, az ENSZ, a Kereskedelmi Világszervezet, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet és a Latin Unió tagja.

Fővárosa: Madrid

Hagyományos nemzeti ételei: paella (spanyol rizses hús), churro (sült tészta rudacsák cukorba mártogatva)

Területe: 505 992 km²

Svédország

A Svéd Királyság Skandináviában, Észak-Európában található. Nyugaton Norvégia, északkeleten Finnország, délkeleten a Skagerrak- és a Kattegat-szoros, keletről pedig a Balti-tenger és a Bottni-öböl határolja. Mivel alacsony a népsűrűség, a svéd táj a nyugalmáról, nagy erdőiről és hegyes vadonjairól ismert.

Fővárosa: Stockholm

Hagyományos nemzeti ételei: surströmming (erjesztett hering), köttbullar (svéd húsgolyó) Területe: 450 295 km²

Szlovákia

Hivatalosan Szlovák Köztársaság) kelet-közép-európai állam a Kárpát-medence északi részén. Nyugatról Csehország és Ausztria, délről Magyarország, keletről Ukrajna, északról pedig Lengyelország határolja. Fővárosa és egyben legnagyobb városa Pozsony. 2004. május 1-je óta az Európai Unió tagja, 2009. január 1-jén csatlakozott az eurózónához.

Fővárosa: Pozsony

Hagyományos nemzeti ételei: bryndzové halušky (sztrapacska), ganca (kukoricakása)

Területe: 49 037km²

Szlovénia

Közép-Európa déli részén, az Alpok lábánál terül el. Nyugaton Olaszország, délnyugaton az Adriai-tenger, délen és keleten Horvátország, északkeleten Magyarország, északon Ausztria határolja. Szlovénia, korábbi jugoszláv tagköztársaság 1991 óta független állam, 2004. május 1-je óta tagja az Európai Uniónak. 2007. január 1-jén csatlakozott az eurózónához.

Fővárosa: Ljubljana

Területe: 20 273 km²

Hagyományos nemzeti ételei: žganci (kalács), špehovka (töpörtyűs pogácsa)

XII. Tagjelölt országok

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

Macedón Köztársaság vagy Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, de a magyar köznapi használatban többnyire Macedónia egy Balkán-félszigeti, tengerparttal nem rendelkező állam. 1991 előtt Jugoszlávia legdélebbi tagköztársasága volt,

határai meghúzására 1945-ben, a jugoszláv köztársaságok területének kijelölésekor került sor. Az országban élő macedónok a déli szlávok közé tartoznak. Nyelvük a bolgárokéval mutat közeli rokonságot, pontosabban szinte megegyezik vele, ezért vitatható, hogy a macedónok nem bolgárok-e.

Az ENSZ, a KEK, az EBESZ, a Nemzetközi Valutaalap tagja. Csatlakozási kérelmet nyújtott be a NATO-hoz és az Európai Unióhoz.

Fővárosa: Szkopje

Hagyományos nemzeti ételei: A legfontosabb ételek közé tartozik a kebab. Nemzeti étel az ájvár (ízesítő vagy mártás), amit édes piros paprikából készítenek, a serpenyős bab és a burek (leveles töltött étel, legtöbbször húsos, sós túrós, spenótos, sajtos és sonkás töltelékkel).

Területe: 25 713 km²

Montenegró

Montenegró független állam Dél-Európában, a Balkán-félszigeten, a volt Jugoszlávia területén. Az 5. állam, amely függetlenedett a volt Jugoszláviából. Délnyugaton az Adriai-tenger, nyugaton Horvátország, északnyugaton Bosznia-Hercegovina, északkeleten Szerbia, keleten Koszovó, délkeleten pedig Albánia határolja. 2010. december 17. óta az Európai Unió hivatalos tagjelöltje.

Fővárosa: Podgorica

Hagyományos nemzeti ételei: a raštan (száritott kecskehúsos kelkáposzta), a "čevap" (3 féle darált húsból készül, roston). A "Pljeskavica" hasonló, mint a "čevap" csak a hús lapos, lepénnyel és salátával tálalják. Ražnjiča: Rablólús, Vješalica: Roston sült szűzpecsenye, Džigerica sa roštilja: roston sült máj, a halételek közül népszerű a bordettó, halles. Előétel: a njeгуši sonka és kajmak (sós túró).

Területe: 14 026 km²

Szerbia

Hivatalos nevén Szerbia Köztársaság délkelet-európai állam. 2006. június 5-én kiáltotta ki függetlenségét a Volt Jugoszláv Köztársaságtól, valamint azt, hogy a korábbi államalakulat jogutódjának tekinti magát. 2008. február 17-én Koszovó tartomány albán vezetése kikiáltotta a tartomány függetlenségét. A tartomány közigazgatásilag jelenleg az ENSZ irányítása alatt áll.

Szerbia állampolgárai 2009. december 22-én kértek felvételt az Európai Unióba amelynek külügyminiszterei 2010. októberében kérték fel a Bizottságot a tárgyalások megkezdésére. 2012. március 2-án hivatalosan is EU-tagjelölt lett.

Fővárosa: Belgrád

Területe: 77 474 km²

Hagyományos nemzeti ételei: gibenyice (tökpite), gyuvecs (lecsó és rizses hús keveréke)

Törökország:

Törökország egy olyan ország, amelynek területe kisebbik részben Európában, nagyobbik részben Ázsia délnyugati részén fekszik. A Fekete-tenger és a Földközi-tenger között elhelyezkedő Anatóliai-félsziget alkotja az ország fő területét. Északról Grúzia, Örményország, keletről Irán és egy kis részen Azerbajdzsán, délről Irak és Szíria, míg nyugatról az Égei-tenger szigetei, Görögország és Bulgária határolja.

Törökország kultúrája az ország különleges, európai-ázsiai fekvésének és történelmének köszönhetően igen változatos, ötvözi a keleti és a nyugati tradíciókat. Földrajzi fekvésének köszönhetően az ország mind politikailag, mind gazdaságilag fontos stratégiai pontnak számít.^{[7][8]}

Törökország demokratikus, szekuláris, az alkotmánya szerint magát nemzetállamként meghatározó ország, de élnek más kisebbségek is az ország területén.

1923. október 29. óta köztársaság Politikai rendszerének alapjai Mustafa Kemal Atatürk irányítása alatt az 1920-as és 30-as években szilárdultak meg, az Oszmán Birodalom felbomlása, illetve az első világháború után.

Fővárosa: Ankara

Területe: 780 580 km²

Hagyományos nemzeti ételei: lahmakun (török pizza), mezes (előétel: lehet sajt, zöldség, töltött szőlőlevél)

Albánia

Az Albán Köztársaság vagy Albánia (albánul *Republika e Shqipërisë* vagy *Shqipëria*, feltételezett jelentése: 'sasok földje') Délkelet-Európában, a Balkán-félszigeten fekvő független állam. Északon Montenegró (172 km), északkeleten Koszovó (112 km), keleten Macedónia (151 km), délkeleten és délen Görögország (282 km), délnyugaton a Jón-tenger, nyugaton pedig az Adriai-tenger határolja. Partvonalának teljes hossza 362 km. Albánia 2009 áprilisa óta tagja a NATO-nak és ebben a hónapban adta be felvételi kérelmét az Európai Unióhoz

Fővárosa: Tirana

Hagyományos nemzeti ételei: burek, hideg uborka leves

Területe: 28 748 km²

XIII. Potenciális tagjelölt országok

Bosznia-Hercegovina

Délkelet-Európában, a Balkán-félsziget nyugati felén fekszik (bosnyákul, horvátul és szerbül *Bosna i Hercegovina*, szó szerinti fordításban *Bosznia és Hercegovina*). A Jugoszláv SZSZK egyik volt

tagköztársasága. Keletről Szerbia, délről Montenegró, a többi oldalról Horvátország határolja. 1992. április 5-én vált függetlenné, ám az országon belül a szerb, a bosnyák és a horvát etnikum között ellentétek húzódtak. A milosevicsi Jugoszlávia beavatkozása a boszniai szerbek oldalán 1992-ben a jugoszláv utódállamok térségének legvéresebb háborújához vezetett. Az ország mai alkotmányos berendezkedését a háborút lezáró Daytoni békeszerződés (1995) határozza meg.

Fővárosa: Szarajevó

Hagyományos nemzeti ételei: Ratluk, Pljeskavica

Területe: 51 129 km²

Koszovó

Vitatott jogállású terület a Balkán-félszigeten. A helyi albán többség által egyoldalúan kikiáltott köztársaságot a világ országai csak részben ismerték el. Szerbia és az ENSZ nem ismeri el Koszovó függetlenségét, s mind a mai napig ENSZ-irányítás alatt álló területnek tekintik a Szerbia szuverén területén. 2008.

február 17-én, miután a belgrádi kormánnyal, és a koszovói albánokkal hónapokon át folytatott tárgyalások megbuktak, a területet de facto katonai ellenőrzése alatt tartó Amerikai Egyesült Államok és az Európai Unió (EU) többségének támogatásával és az EU képviselőivel egyeztetve kikiáltotta függetlenségét Szerbiától. A tartomány egyoldalú függetlensége sérti az ENSZ BT 1244-es határozatát, amely 1999. június 10-én elismerte az akkori Jugoszláv Szövetségi Köztársaság – amelynek a mai Szerbia a jogutódja – területi egységét. Szerbia és annak fő támogatója, Oroszország, valamint a világ országainak többsége jelenleg nem ismeri el önálló államként, Magyarország, az EU tagállamainak többsége és számos más állam azonban igen.

Fővárosa: Prishtina

Hagyományos nemzeti ételei: kukoricakenyér, rántotta bárány
belsőséggel Területe: 10 887 km²

XIV. Ajánlott irodalom:

http://europa.eu/about-eu/facts-figures/living/index_hu.htm

http://europa.eu/abc/euslides/index_hu.htm

http://europa.eu/about-eu/countries/index_hu.htm

http://europa.eu/index_hu.htm <http://eu.kormany.hu/index> -

http://europa.eu/about-eu/facts-figures/administration/index_hu.htm

<http://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20140206RES35106/20140206RES35106.pdf>

<http://lakossag.szechenyi2020.hu/>

<http://europa.eu/youth/hu>

http://www.magyarrefk.hu/images/stories/pdf/kiadvanyok/efk_bemutakozo_kiadvany.pdf

Téged is vár az Európai Parlament!

http://www.magyarefk.hu/pdf/fogyasztoi_kalauz.pdf

Linkgyűjtemény:

- <http://www.europarl.europa.eu/portal/hu>
- http://europa.eu/about-eu/index_hu.htm
- <http://www.europarl.europa.eu/committees/hu/parliamentary-committees.html>
- <http://europartv.europa.eu/hu/home.aspx>
- <http://epthinktank.eu/>
- <https://europa.eu/eyd2015/hu/>
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/cohesion-policy-achievement-and-future-investment/factsheet/hungary_hu.pdf
- <http://www.europarl.europa.eu/news/hu/news-room/topic/Regions-and-transport/Regional-policy>
- http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/ceas-fact-sheets/ceas_factsheet_hu.pdf
- http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/hu/migration_hu.pdf
- http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/ceas-fact-sheets/ceas_factsheet_hu.pdf
- <http://www.unhcr-centraleurope.org/hu/hirek/2015/soha-nem-latott-szintre-nott-a-haboruk-es-uldoztetes-elol-menekulok-szama-a-vilagon.html>
- <http://www.unhcr-centraleurope.org/hu/mivel-foglalkozunk/jogvedelem-biztositasa/az-europai-unio-menekultugyi-politikaja.html>
- http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hu/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.12.3.html